

Szkółka

niedzielnia

Módl się i pracuj, a będziesz szczęśliwy.

Leszno. — Niedziela szósta po Zielonych świątkach, dnia 30. Czerwca 1850.

Religia.

Święto Bożego Ciała.

Już w najdawniejszych czasach chrześcijaństwa obchodzono święto Bożego Ciała na pamiątkę ustanowienia sakramentu Ciała i Krwi Pańskiej, przy ostatniej wieczerzy Zbawiciela z uczniami. Dlatego też obchodzono tę uroczystość w Wielki Czwartek, jako w dzień téjże wieczerzy Pańskiej. Lecz że Wielki tydzień jest dla Chrześcian wszystkich tygodniem smutku i najgrubszej żałoby, sakrament zaś Ciała i Krwi Pańskiej, dający życie duszne, radością przejmując każdego Chrześcianina; przeto Kościół Ś. na inny dzień to święto przeniósł. Dniem tym jest aż dotąd pierwszy czwartek po Ś. Trójcy. Nie widać też smutku i żałoby w nabożeństwie tego dnia; Chrześcianie i owszem licznie zgromadzeni, radośnie i z wszelką okazałością i przepychem to święto obchodzą. Już temu sześć set i cztery lata, jak ten dzień dla obchodu téj uroczystości wybrany został. Było to 11. Czerwca 1246 roku. Jednakże dopiero w r. 1261 Urban IV. Papież nakazał zaprowadze-

nie tego święta po wszystkich Kościołach. Lecz i w ten czas nie przyszło do powszechnego wykonania tego rozporządzenia papieżkiego; bo nastąpiły rozruchy i wojny, dla których Bulla, to jest pismo papieżkie, nie mogło być wszędzie ogłoszone. Dopiero Papież Klemens V. potwierdził Bullę Urbana IV. i wydał osobną Bullę na synodzie, to jest zgromadzeniu biskupów i prałatów, w mieście francuzkiem Wienne, w roku 1311. Dopiero więc od tego czasu obchodzono to święto w pierwszy czwartek po niedzieli Ś. Trójcy w całym Kościele Łacińskim; i dopiero od tam stało się świętem powszechnem naszego Kościoła. Kilka lat później, w r. 1317, wydał znowu Papież Jan XXII. nowe rozporządzenie: ażeby w tym dniu była solenna processya, jak to do dziś dnia się dzieje. — Ś. Tomasz z Akwinu, Dominikanin, a bardzo słynny z mądrości, jako nauczyciel Kościoła, napisał na to święto Officium, czyli modlitwy i pieśni.

Jest to święto nie tylko bardzo piękne, ale przytém i prawdziwie katolickie; bo go ani Lutrzy, ani Kalwini nie obchodzą. Jest ono znakiem zwy-

cięstwa i tryumfu naszej Ś. Religii nad innemi. Dlatego z jak największym prze-
pychem, wśród radości i okrzyków, od-
bywa się processya po rynkach i pu-
blicznych miejscach z obnoszeniem Prze-
najsświętszego Sakramentu w monstran-
cyi na widok i pokłon wszystkich i na
to, ażeby wszyscy prawdziwi Katolicy
publicznie przed innowiercami czcili Bo-
ga utajonego pod postacią chleba i wi-
na. Kto tego publicznie nie czyni, nie
jest Katolikiem. Bo najświętsza tajem-
nica ołtarza jest jakby ogniskiem, któ-
rego promienie naszą wiarę oświecają
i nasz sposób czczenia Boga całemu
światu jasno pokazują. W sakramen-
cie ołtarza mieszka Bóg pomiędzy swo-
imi, za to czczą i wychwalają Go wierni.
Po całej ziemi rozbrzmiewa chwała Jego,
jak gdyby z jednych ust: „Niechaj bę-
dzie pochwalony, przed wszystkimi wy-
skławiony, Przenajsświętszy Sakrament!“
Najwspanialsze mury Kościoła przestają
w tym dniu być domem Bożym, a cała
ziemia staje się jakby świątynią Pań-
ską, której bramy otwierają się Zbawi-
cielowi świata, otoczonemu tysiącami
wiernych radości pełnych. Wszyscy
Katolicy czczą publicznie i witają swe-
go Stwórcę i przypominają sobie przez
processyę, że są pielgrzymami i wędro-
wnikami na ziemi, że szukają przyszłego
stałego mieszkania, i że się do niego
tylko za przewodnictwem Zbawiciela
dostaną, który się pomiędzy nimi znaj-
duje i ich błogosławi. Jest to bardzo
głęboka myśl, którą processya ta w so-
bie zamyka; albowiem ostrzega nas o
znikomości naszej, że wszyscy tylko
jak cienie przesuwamy się tutaj na ziemi,
i raczej do nieba dążymy; to zaś tylko
przez wiarę, nadzieję i miłość do Zba-

wiciela, osiągnąć możemy. Lud wy-
brany tego Zbawiciela idąc w proces-
syi za Ciałem i Krwią Jego, cieszy się,
że z niewyczerpanej łaski Chrystusa
żyje w prawdziwej wierze, i że ją
w obliczu nieba i ziemi uoczyście wy-
nurzyć może.

(Dokończenie nastąpi.)

Dokończenie wykładu: Ojciec nasz, czyli: Modlitwy Pańskiej.

Zbawiciel nasz Jezus Chrystus na-
uczając apostołów śś. modlić się i da-
jąc im za wzór wszystkich modlitew
to *Ojciec nasz*, wzbudził oraz w nich
mocną nadzieję, iż modlitwy ich będą
wysłuchane, gdy będą ustawiczne. Aby
im to zaś jasno okazać, powiedział
następujące podobieństwo: „Gdyby kto
z was miał przyjaciela i poszedł do niego
o północy i rzekł mu: Przyjacielu! po-
życz mi trojga chleba, albowiem przy-
jaciół mój przyszedł do mnie z drogi,
a nie mam co przedem położyć; a gdyby
on z izby odpowiadając rzekł: Nie na-
przykraj mi się, już drzwi zamknięte.
Nie mogę wstać i dać ci. — Ale je-
żeli on będzie trwał kołacąc, powiadam
wam; chociaż mu nie da przeto, że jest
przyjacielem jego, wszakże dla przy-
krego nalegania wstanie i da mu, ile
mu potrzeba. I ja wam powiadam,“ do-
dał Zbawiciel: „Proście, a będzie wam
dano; szukajcie, a znajdziecie; kołac-
cie, a będzie wam otworzono. Albo-
wiem każdy, który prosi, bierze; a któ-
ry szuka, znajduje; a kołacącemu będzie
otworzono. — Dalej tu jeszcze mówił
Zbawiciel uczniom swoim o wysłucha-

niu prośb ich. Porównywając Ojca niebieskiego z ojcem każdym doczesnym ziemskim, okazuje im, że tak jak ojcowie dzieciom swoim to wszystko dają, co im jest pożyteczne, gdy ich o to proszą, tak daleko bardziej Ojciec niebieski nam to wszystko da i daje, czego potrzebujemy, gdy Go o to prosimy. Kazał nam więc Zbawiciel prosić Ojca niebieskiego, a kazał Go prosić w imię Jego, aby nam było dane, o co prosimy. Apostołowie śś. słuchali tego napomnienia Chrystusa Pana, prosili Ojca niebieskiego w imię Jezusa, a odbierali zawsze to, o co Go byli prosili.

(Koniec wykładu Ojciec nasz.)

Ile też to jest tych Katolików na całej kuli ziemskiej? tak może nieraz jeden drugiego się zapyta, a odpowiedzi nie odbierze. Na kazaniu rzadko o tém może być mowa; z kąd więc o tém wiedzieć mają wierni? Na zapytanie to ja wam tu odpowiem, choć niezupełnie dokładnie, abyście wiedzieli, ile około jest takich na całej ziemi, którzy z nami razem w jednośći téjże samej nauki i wiary ś., w jedności tych samych 7. sakramentów śś., w jedności z głową widzialną Kościoła ś., t. j. z Ojcem ś., w jedności z biskupami i kapłanami, i w jedności między sobą, wychwalają Tróję św. — Podług obrachunku w Rzymie sporządzonego jest Katolików: w Europie 125 milionów, 108 arcybiskupów, 469 biskupów; w Azji jeden milion dwa kroć sto tysięcy, 25 arcybiskupów i 34 biskupów; w Afryce ośm kroć sto tysięcy Katolików z 9. biskupstwami; w Ameryce dwadzieścia sześć milionów, 12 arcybiskupów i 67 biskupów; w Australii trzy kroć sto tysięcy Katolików,

3. arcybiskupów i 5. biskupów. Do téj summy dodać jeszcze trzeba apostolskie wikaryaty i prefektury w Europie z liczbą pół trzecia miliona; w Azji dwa kroć czterdzieści tysięcy; w Ameryce półtora miliona; w Australii sześć kroć sto tysięcy. Summa zatém wszystkich Katolików na całej ziemi wynosi około sto sześćdziesiąt milionów.

Rozmaitości.

O powietrzu i jego odmianach.

(Ciąg dalszy.)

Byłoby to bardzo wygodnie, gdybyśmy posiadali sposoby odmienienia powietrza, a osobliwie, gdybyśmy z niepogody umieli zrobić pogodę, i tak każdy dzień, miesiąc, każdą porę roku, stosownie do naszych życzeń i potrzeb urządzić. Tego i nie umiemy, i nigdy się też nauczyć nie potrafimy. Jest wprowadzić wielu ludzi uczonych, co ich nazywamy Fizykami, Astronomami, i co przepowiadają w kalendarzach odmiany powietrza na cały rok; ale ta ich wróżba nigdy nie jest zupełnie prawdziwa — raz trafia, a bodaj nie trzy razy chybią. Oni sami nie mogą wiedzieć, czy się to sprawdzi, co przepowiadają; a jakżeby nas zapewnić mogli? Na wszystko, co w kalendarzach prorokują, mają oni prawie jeno reguły, coto nazywamy chłopskie. Sąto reguły bardzo dobre, ale przecież niepewne, i są tylko domysłami. Są one następujące:

Po zimach wczesnych, lub po zimach mroźnych i śnieżnych, następuje najczę-

ściej zimna i późna wiosna. A to dlatego, że ziemia bardzo oziębiona i głęboko przemarzła wciąga w siebie wiele ciepłiku z powietrza wiosennego, które promienie słońca na wiosnę znowu ogrzewają. — Jeżeli w zimie wiele śniegu padało, to wiosna jest najczęściej wilgotna, boć to każdy pojmie, że z wiele śniegu powstaje wiele wody. Jeżeli znowu zima była łagodna, to naturalnie i wiosny cieplej spodziewać się możemy; bo mało śniegu i lodu wciągają w siebie mało ciepła z powietrza, słońcem wiosennem ogrzewanego. — Zimy wilgotne i krótkie częstokroć sprawiają, że na wiosnę jest wiele wiatrów. — Po zimach śnieżystych bywają zazwyczaj ciężkie grzmoty i grady; a po zimach mroźnych bez wiele śniegu bywają grzmoty bez gradu. — Zimy długie, śnieżyste i zimne, szkodliwie działają na urodzajność.

Takto niby zazwyczaj bywa, i każdy widzi, że nie bez przyczyny. Ale ileż to razy zupełnie przeciwnie się dzieje! A i to znowu ma swoje naturalne przyczyny, których przecież i najmądrzejszy człowiek naprzód ani wiedzieć, ani odgadnąć nie zdoła. Przyczynami temi są rewolucye, czyli gwałtowne a niespodziane odmiany wewnątrz ziemi. Te rewolucye sprawiają, że ziemia raz muięj, drugi raz więcej ciepła w siebie bierze, tak iż w pierwszym razie jest cieplej, w drugim zimniej, i w powietrzu i na ziemi. Jak zaś takich gwałtownych rewolucyj wewnątrz ziemi nikt ani prze-

widzieć, ani przepowiedzieć nie potrafi, tak też i przepowiedzieć nie możemy odmian powietrza, które po nich następują i są ich skutkiem. — Niepodobna więc nigdy wiedzieć naprzód: ile dni pięknych, a ile słotnych; ile ciepłych, a ile zimnych będziemy mieli w roku i t. d. Najlepszą jeszcze skazówką jest dla nas wieloletnie doświadczenie, byleśmy się tylko znali na przemianach powietrza i dobrze je sobie uważali. I tak przekonali się z wieloletniego doświadczenia uczeni Fizycy, że z pomiędzy 7200 dni tu u nas jest 2810 posepnych, 1866 pogodnych, a 2524 niepewnych i zmiennych. A więc w powietrzu, tak jak zazwyczaj i w życiu naszym, najwięcej mamy dni smutnych i posepnych, a najmniej wesołych i pogodnych.

(Dokończenie nastąpi.)

Anekdota.

Niewidomy na jedno oko wyszedł bardzo rychło w pole, i widzi, że garbaty już powracał do domu. A przystąpiwszy do niego, pochwalił Pana Boga, i rzekł mu, chcąc się z jego garbu uragać: „Miły Bracie, toście już bardzo rychło na siebie taki ciężar naładowali.“ — Garbaty zrozumiał, o co idzie, że tu o jego garbie mowa, i spokojnie odpowiedział: „Przyjacielu, otwórzcie tylko to drugie okno, a zobaczycie, że już dzień na dobre jasny.“

SZKÓŁKA NIEDZIELNA wychodzi, co tydzień pół arkusza, za umiarkowaną cenę rocznie złp. 4., półrocznie złp. 2. Wszystkie królewskie urzędy pocztowe i księgarnie przyjmują przedpłatę i dostawiają Szkołkę co tydzień, bez podwyższenia ceny, Abonentom.

Nakładem i drukiem *Ernesta Günthera* w Lesznie. — (Redaktor: *J. Kotecki* w Kościanie.)